

บทที่ 4 ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพและปัญหาในการประกอบอาชีพของผู้พิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน จากการตอบแบบสอบถามคนพิการในวัยทำงาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน พบข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=400 คน)	ร้อยละ (n=400 คน)
1. เพศ		
หญิง	160	40
ชาย	240	60
รวม	400	100
2. อายุ		
15-25 ปี	68	17
26-35 ปี	71	17.75
36-45 ปี	93	23.25
46-55 ปี	74	18.5
56-60 ปี	94	23.5
รวม	400	100
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	196	49
มัธยมศึกษา	76	19
อาชีวฯ (ปวช./ปวส.)	25	6.25
ปริญญาตรี	25	6.25
ร.ร.สารพัดช่าง	23	5.75
สูงกว่าปริญญาตรี	18	4.5
อื่นๆ	37	9.25
รวม	400	100
4. สถานภาพ		
โสด	220	55
สมรส	180	45
รวม	400	100
5. การดำรงชีวิต		
อาศัยอยู่กับครอบครัว	252	63
ดำรงชีวิตอิสระ	148	37
รวม	400	100

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้พิการจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=400 คน)	ร้อยละ (n=400 คน)
6. ประเภทของความพิการ		
บกพร่องทางการมองเห็น	43	10.75
บกพร่องทางการได้ยิน	41	10.25
บกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว	127	31.75
บกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์	40	10
บกพร่องทางสติปัญญา	38	9.5
บกพร่องทางการเรียนรู้	20	5
ออทิสซึม	31	7.75
พิการซ้อน	40	10
รวม	400	100
7. ความพิการ		
พิการแต่กำเนิด	196	49
พิการภายหลัง	204	51
รวม	400	100
8. ประเภทอาชีพ		
รัฐบาลเป็นผู้จ้าง	50	12.5
เอกชนเป็นผู้จ้าง	65	16.25
อื่นๆ (อาชีพอิสระ)	175	43.75
กรณีว่างงาน	110	27.5
รวม	400	100
9. รายได้เฉลี่ย	3,248	
10. ภาระหนี้สินเฉลี่ย	33,033	
11. การออมกองทุนฟื้นฟู		
เคยออมกองทุนฟื้นฟู	104	26
ไม่เคยออมกองทุนฟื้นฟู	296	74
รวม	400	100
12. ได้รับการแนะนำด้านอาชีพ		
ได้รับ	116	29
ไม่ได้รับ	284	71
รวม	400	100

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย (60%) มากกว่าเพศหญิง (40%) และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด (55%) มีอายุระหว่าง 56-60 ปี, 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ 23.25 ตามลำดับ รองลงมาคืออายุระหว่าง 46-55, 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 17.75 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีความบกพร่องทางร่างกายและการเคลื่อนไหว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.75 น้อยที่สุดคือ บกพร่องทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 5 และเป็นผู้พิการประเภทออทิสซึม 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 ด้านความพิการ ส่วนใหญ่พิการภายหลังคิดเป็นร้อยละ 51 และพิการแต่กำเนิด คิดเป็นร้อยละ 49

ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19 ส่วนที่น้อยที่สุดคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.50 ส่วนระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการประกอบอาชีพคือ อาชีวะ มีเพียงร้อยละ 6.25 และสารพัดช่างมีเพียงร้อยละ 5.75

ด้านการดำรงชีวิต ส่วนใหญ่ อาศัยอยู่กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 63 และประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือเอกชนเป็นผู้จ้างคิดเป็นร้อยละ 16.25 และรัฐบาลเป็นผู้จ้างคิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ ว่างงานร้อยละ 27.5 มีรายได้เฉลี่ย 3,248 บาทต่อเดือน มีภาระหนี้สินเฉลี่ย 33,033 บาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 74 ไม่เคยยืมเงินกองทุนฟื้นฟู และไม่ได้รับการแนะแนวอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 71

1.2 ความต้องการ ปัญหาหรืออุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1.2.1 ความต้องการและปัญหาหรืออุปสรรค

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ความต้องการและปัญหาหรืออุปสรรค ดังนี้

1) ด้านการขาดเงินทุน

ผู้พิการส่วนมาก ระบุว่าขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพอิสระเป็นของตนเอง และขาดเงินทุนในการนำมาปรับปรุงกิจการเดิม ต้องการให้รัฐบาลเข้ามามีส่วนช่วยเหลือเกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ ด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในส่วนของการเพิ่มวงเงินในการกู้ยืมและระยะเวลาในการผ่อนผัน รวมทั้งเพิ่มเงินรายเดือนของผู้พิการ ดังข้อความต่อไปนี้

“ขาดเงินทุน/ผู้ใหญ่มิให้การสนับสนุน”

“อึดอัดทางด้านการเงินขาดทุนในการประกอบอาชีพ”

“ขอความช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ”

“ตอนนี้ครอบครัวเดือดร้อนมากต้องการกู้เงิน”

“อยากให้มียกยืมกองทุนกู้ยืมมากกว่านี้ และเพิ่มวงเงินการกู้”

“อยากให้มีเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นจาก 500 เป็น 1500”

“อยากให้มีเงินกู้หรือเงินหมุนเวียน ให้คนพิการได้ใช้จ่าย”

“อยากมีเงินทุนชุกก่อนไว้ซื้อเครื่องมือในการทำงานตามที่ตนเองถนัด”

2) ด้านสุขภาพ

ผู้พิการส่วนมากมีปัญหาสุขภาพและต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพ โดยมีโรคแทรกซ้อน ซึ่งทำให้มีอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ และไม่มีบริการด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับคนพิการอย่างชัดเจน เช่น การตรวจสุขภาพให้คนพิการ เป็นต้น ดังข้อความต่อไปนี้

“มีโรคแทรกซ้อน อีกทั้งร่างกายไม่เอื้อต่อการเดินทางไปประกอบอาชีพ ต้องนั่งรถเข็น สายตาไม่ค่อยดี”

“ปัญหาที่มีคือข้อจำกัดของร่างกาย สายตาไม่ดี”

“สุขภาพไม่แข็งแรงรายได้น้อย ไม่พอจ่าย เดินเหินไม่สะดวก เงินทุนไม่มีในการประกอบ อาชีพ”

“ไม่มีรถเข็นคนพิการ อยากได้รถเข็นคนพิการจะได้เดินทางได้สะดวก”

“ควรให้คนพิการเข้ามาตรวจสุขภาพหรือจัดให้มีการตรวจสุขภาพให้คนพิการเดือนละครั้ง หรือสองครั้งต่อเดือน”

3) ด้านความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

ผู้พิการยังขาดการได้รับความรู้เกี่ยวกับการฝึกอาชีพอย่างเป็นระบบ และมีทางเลือกในการประกอบอาชีพอย่างจำกัด ดังข้อความต่อไปนี้

“คนพิการยังไม่ได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมอาชีพอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้มีอาชีพที่มั่นคง จนสามารถพึ่งพาตนเองได้”

“หากคนที่มีความรู้มาแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพด้านเย็บปักถักร้อย หรือแจกเอกสารในการเย็บปักถักร้อย” “อยากมีทางเลือกในการประกอบอาชีพให้มากกว่านี้”

“ให้ความรู้เพิ่มเติมแนะแนวอาชีพ”

“จัดอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่หลากหลาย”

4) ด้านแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้อาจมีความจำเป็นต้องให้มีความหลากหลาย โดยเฉพาะศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ หรือศูนย์การเรียนรู้ใกล้บ้าน ดังข้อความต่อไปนี้

“มีระบบสารสนเทศของผู้พิการ/มีอาชีพที่มั่นคงจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ภาครัฐและ เอกชนควรให้การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของผู้พิการอย่างจริงจัง/ปรับปรุงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ/ให้ความรู้และแนวทางในการดูแลและช่วยเหลือผู้พิการแก่สมาชิกในครอบครัว”

“อยากเรียนสูงๆ มีศูนย์การเรียนรู้ใกล้บ้านแต่การเดินทางไม่สะดวกต่อการเดินทาง”

“เพิ่มศูนย์ฝึกอบรมอาชีพ/เพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความถนัดของผู้พิการ/ให้ความร่วมมือในการรับเข้าศึกษาในทุกๆโรงเรียน”

“อยากให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแนะแนวอาชีพ”

5) ด้านสิทธิและความเสมอภาค

ผู้พิการมองว่าขาดการจัดสรรผู้พิการให้เหมาะกับงาน และควรเพิ่มสิทธิเสรีภาพให้มีความเท่าเทียมในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากบริการของสาธารณะ ดังข้อความต่อไปนี้

“เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ แก่ผู้พิการและครอบครัว และสังคมคนพิการในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย”

“อยากให้รัฐหรือสังคมให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพ คัดคัดความเป็นมนุษย์ เคารพความสามารถเสมอภาค เท่าเทียม โดยเฉพาะความเท่าเทียมในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากบริการของสาธารณะ

“อยากมีงานทำ อยากได้รับสิทธิ์ต่างๆ โอกาสต่างๆ เช่นการสมัครงานเข้าไปทำงานของรัฐบาล หรือสถานประกอบการทั่วไป”

“ผู้พิการไม่เหมือนกันควรจัดสรรว่าผู้พิการประเภทใดเหมาะกับงานประเภทใด บางคนอาจจะมีความพรสวรรค์ในด้านกีฬาผู้พิการต้องการทำประโยชน์ให้กับประเทศมากมาย”

“อยากให้สังคมยอมรับผู้พิการ”

“อยากมีส่วนร่วมในสังคมมากกว่านี้”

“รัฐไม่เห็นคุณค่าความสามารถของคนพิการ มองคนพิการเป็นภาระ”

“สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้คนในสังคมให้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้พิการ”

“ควรจัดกิจกรรมในชุมชน/ตำบล/อำเภอให้ผู้พิการได้พบปะเพื่อระดมความคิด สร้างองกรให้มีความเข้มแข็งและเป็นเอกภาพ”

“ขอความเห็นใจจากรัฐบาลให้เพิ่มความรู้เกี่ยวกับคนพิการให้สังคมได้รับรู้”

“ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชนเกี่ยวกับคนพิการด้วย”

“อยากให้ผู้นำท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญของคนพิการมองเห็นคุณค่า ความสามารถ จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้”

6) ด้านการประกอบอาชีพ/ด้านการส่งเสริมการตลาด

ผู้พิการส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดหลักสูตรอาชีพ เช่น การอบรมด้านงานฝีมือช่างต่างๆ การนวดแผนไทย การตัดเย็บผ้า การเลี้ยงสัตว์ การเกษตร งานจักสาน คำขายเป็นต้น หรือแม้กระทั่งการขายลอตเตอรี่ เป็นต้น ดังข้อความต่อไปนี้

“ช่างอิเล็กทรอนิกส์”
 “นวดแผนไทย”
 “ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล”
 “อยากฝึกอาชีพการเลี้ยงสัตว์ เช่นเลี้ยงกบขาย”
 “ค้าขาย ขายของชำ”
 “ด้านจักสาน”
 “ด้านอาหาร”
 “นวดแผนโบราณ”
 “ช่างเชื่อม”
 “ช่างตัดผม”
 “ช่าง เย็บผ้า รับจ้างซ่อมกางเกงที่บ้านของตนเอง”
 “ทำนาที่บ้าน”
 “ทำอาหาร เสิร์ฟอาหาร”
 “ทำน้ำยาล้างจาน”
 “ทำไม้กวาดและดอกไม้จัน”
 “ทอเสื่อขายอยากให้มีตลาดส่งสินค้าให้มาก”
 “อยากให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ ร้านค้าสวัสดิการของผู้พิการบ้าง”

7) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้พิการต้องการเทคโนโลยีและเครื่องช่วยอำนวยความสะดวก ดังข้อความ

ต่อไปนี้

“ควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการเช่นทางลาด ลิฟท์ ราวบันได ตามอาคารสถานที่ต่างๆ
 “มีปัญหาในการสื่อสารเพราะฟังไม่ได้ยิน เครียด คับข้องใจ อยากได้เครื่องช่วยฟัง”
 “อยากได้แว่นขยาย”
 “อยากให้เครื่องช่วย อยากรีระบบ 1 stop service สำหรับผู้พิการ”

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ตามลำดับดังนี้

2.1 ผลการสนทนากลุ่มกับผู้ปกครองและครูของนักเรียนที่ภาวะออทิสซึมที่กำลังศึกษาใน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับบุคคลออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่นประกอบด้วย ครูผู้สอนงานอาชีพ จำนวน 5 คน และผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก จำนวน 6 คน รวม 11 คน โดยแยกการสนทนาเป็น 2 กลุ่ม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ปกครองบุคคลออทิสติกส่วนใหญ่ เห็นความสำคัญของการฝึกพื้นฐานอาชีพให้แก่บุคคลออทิสติก และทราบความสามารถพื้นฐานทางอาชีพของบุตรจากการสังเกต การปฏิบัติงาน ที่บ้าน รวมทั้งรับทราบข้อมูลจากการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งมีครูที่รับผิดชอบรายงานความสามารถให้ทราบภาคเรียนละ 1 ครั้ง บุคคลออทิสติกบางคนเคยได้รับการฝึกพื้นฐานด้านอาชีพมาบ้างแล้ว เช่น เกษตร เลี้ยงสัตว์ ประดิษฐ์ เพาะกล้วยไม้ และทำยาหม่องการบูร โดยหน่วยงานที่ฝึกอาชีพให้ได้แก่ ศูนย์บริการบุคคลออทิสติก จังหวัดขอนแก่น และที่ศูนย์วิจัยออทิสติก ฯ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ในการฝึกมาใช้ในการพัฒนาตนเองด้านอาชีพเลย ผู้ปกครองส่วนใหญ่จึง ยังไม่ทราบความสามารถและปัญหาของบุตร ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลออทิสติกยังไม่ได้้นำความรู้และประสบการณ์ในการฝึกมาใช้ มีเพียง 1 คน ที่ได้นำประสบการณ์มาใช้กับงานที่บ้าน และพบปัญหาคือ ลูกไม่สามารถปฏิบัติงานที่

ต้องใช้ความละเอียด ใช้สมาธิและความอดทนสูง รวมไปถึงงานที่มีความซับซ้อนได้ เช่น การทอนเงิน และการสื่อสาร ด้านความต้องการหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ งานประดิษฐ์ อาหารสัตว์ เบเกอรี่ งานเกษตร และพื้นฐานอาชีพค้าขาย ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยออทิสติกฯ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นยังไม่มีหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนออทิสติก แต่มีกิจกรรมที่จัดขึ้นมาเพื่อฝึกอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในทักษะการดำรงชีวิตสำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มที่ไม่สามารถเรียนร่วมได้ ลักษณะของการจัดกิจกรรมทำเป็นครั้งคราวและนำมาจำหน่ายในโอกาสที่ได้รับเชิญร่วมงานอบรมสัมมนาหรือจัดนิทรรศการ ปัญหาที่พบในการเรียนการสอน ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมเฉพาะบุคคล ปัญหาแหล่งจำหน่ายผลงานนักเรียนที่ยังมีจำกัด ปัญหากิจกรรมอาชีพยังไม่หลากหลายและปัญหาดำเนินการที่ไม่ต่อเนื่อง ปฏิบัติเป็นโครงการระยะสั้น และมีความต้องการให้มีหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้จริง อาชีพที่มีความต้องการหลักสูตร ได้แก่ กลุ่มอาชีพทางการเกษตร กลุ่มอาชีพคหกรรมและงานประดิษฐ์

2.2 ผลการจัดทำร่างหลักสูตรและตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

คณะผู้วิจัยได้จัดทำร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพ บริบท ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกและการพัฒนาด้านอาชีพ ศึกษากิจกรรมด้านอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก ของหน่วยงานต่างๆ และวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติก ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ทำให้ได้องค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้ 1) ความนำ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์หลักสูตร 4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) คำอธิบายรายวิชา 6) โครงสร้างหลักสูตร ซึ่งเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์ 4 อาชีพ ได้แก่ 1. ประดิษฐ์พวงหรีด 2. ประดิษฐ์กิ๊บ 3. ประกอบปากกา 4. ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด กลุ่มอาชีพงานคหกรรม 3 อาชีพ ได้แก่ 1. ทำอาหารเม็ดสำหรับสุนัข 2. ทำอาหารเม็ดสำหรับแมว 3. การบรรจุขนม ซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 1 อาชีพ ใช้เวลาสอนจนครบทุขั้นตอน อาชีพละประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยสามารถยืดหยุ่นด้วยการเพิ่มระยะเวลาการฝึกงานตามขั้นตอนของแต่ละอาชีพตามความสามารถของแต่ละบุคคล 7) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ ใช้การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) ในการจัดการเรียนการสอนนี้ เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ในการเรียนรู้สำหรับบุคคลออทิสติก ได้ มีการประยุกต์เทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ วิเคราะห์งานเป็นลำดับขั้น เทคนิคการปรับพฤติกรรมเทคนิค visual support และการจัด Box system จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 1 กิจกรรมอาชีพ และบุคคลออทิสติกจะเข้าฝึกครั้งละ 2 คน โดยแต่ละครั้งใช้เวลาฝึกประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที และมีการเปลี่ยนกิจกรรมใหม่ของทุกวัน โดยระหว่างการฝึกอาชีพ ผู้สอนทำการสังเกต บันทึกพฤติกรรมของบุคคลออทิสติก และประเมินผลการเรียนรู้จากกิจกรรมที่ฝึกในแต่ละกิจกรรม 8) สื่อการเรียนรู้อตามหลักสูตร 9) การวัดและการประเมินผล และ 10) บทบาทของผู้เกี่ยวข้องับหลักสูตร

หลังจากจัดทำร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกแล้วได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร แผนการจัดการประสบการณ์เครื่องมือในการประเมิน และคู่มือการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 3 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ 3 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอาชีพ 3 คน และปรับตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ 3 วงจร พบว่ากระบวนการวิจัยปฏิบัติการช่วยให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในการสอน 4 ด้าน คือ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.4 ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

จากการจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพใน 7 งานอาชีพ เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง 30 นาทีต่อ 1 กลุ่มย่อย วันละ 3 กลุ่มย่อย ซึ่งเวลาสามารถยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล ปรากฏผลการวิจัย ดังตารางที่ 10-11

ตารางที่ 10 คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรพื้นฐานอาชีพหลังเรียน

ที่	อาชีพ		คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานจำแนกตามอาชีพ						
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	เฉลี่ย
1	ประกอบปากกา	คะแนน (30)	30	26	30	30	30	30	29.3
		ร้อยละ	100	86.7	100	100	100	100	97.7
2	ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด	คะแนน (40)	40	36	37	32	38	40	36.3
		ร้อยละ	100	90	92.5	80	95	100	92.9
3	ประดิษฐ์กิ๊บ	คะแนน (35)	30	33	33	35	35	33	34.2
		ร้อยละ	85.7	94.2	94.2	100	100	94.2	94.7
4	ประดิษฐ์พวงหรีด	คะแนน (50)	46	32	39	38	38	38	38.5
		ร้อยละ	92	64	78	79	76	76	77.5
5	การบรรจุขนม	คะแนน (50)	39	35	38	47	47	44	41.7
		ร้อยละ	78	70	76	94	94	88	83.3
6	ทำอาหารสุนัข	คะแนน (65)	51	52	53	49	52	40	49.5
		ร้อยละ	78.4	80	81.5	75.3	80	61.5	76.1
7	ทำอาหารแมว	คะแนน (60)	54	39	32	41	47	48	43.5
		ร้อยละ	90	65	53.3	68.3	78.3	80	72.5

จากตารางที่ 10 คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรพื้นฐานอาชีพหลังเรียนอาชีพที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา (ร้อยละ 97.7) รองลงมา คือ อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ (ร้อยละ 94.7) และ อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด (ร้อยละ 92.9) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทำอาหารแมว (ร้อยละ 72.5)

ตารางที่ 11 คะแนนคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพหลังเรียน

ที่	อาชีพ		คะแนนคุณภาพผลงานจำแนกตามอาชีพ						
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	เฉลี่ย
1	ประกอบ ปากกา	คะแนน (15)	12	15	15	15	15	15	14.5
		ร้อยละ	80	100	100	100	100	100	96.7
2	ประดิษฐ์ สร้อยลูกปัด	คะแนน (15)	15	12	13	15	12	13	13.3
		ร้อยละ	100	80	86.7	100	80	86.7	88.9
3	ประดิษฐ์กิ๊บ	คะแนน (15)	10	11	13	13	11	10	10.7
		ร้อยละ	66.7	73.3	86.7	86.7	73.3	66.7	75.6
4	ประดิษฐ์ พวงหรีด	คะแนน (15)	6	9	10	10	5	9	8.50
		ร้อยละ	40	60	66.7	66.7	33.3	60	56.7
5	การบรรจุ ขนม	คะแนน (15)	9	12	12	10	6	9	9.3
		ร้อยละ	60	80	80	66.7	40	46.7	62.2
6	ทำอาหาร สุนัข	คะแนน (15)	9	6	6	6	4	6	6.1
		ร้อยละ	60	40	40	40	26.7	40	41
7	ทำอาหาร แมว	คะแนน (15)	8	6	6	6	4	4	5.7
		ร้อยละ	53.33	40	40	40	26.7	26.7	38

จากตารางที่ 11 พบว่าคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรพื้นฐานอาชีพหลังเรียน อาชีพที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา (ร้อยละ 94.4) รองลงมา คือ อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด (ร้อยละ 88.6) และอาชีพประดิษฐ์กิ๊บ (ร้อยละ 71.3) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ทำอาหารแมว (ร้อยละ 38)

3. การศึกษาสภาพการตั้งครุภัณฑ์ของนักเรียนระดับอายุที่ต่ำกว่า 20 ปี ตามลำดับดังนี้

3.1 สถานภาพทั่วไป

สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองบัวลำภู อุดรธานี และอุบลราชธานี ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
12 ปี	3	0.29
13 ปี	18	1.76
14 ปี	52	5.09
15 ปี	93	9.10
16 ปี	160	15.66
17 ปี	185	18.10
18 ปี	244	23.87
19 ปี	225	22.02
20 ปี	9	0.88
ไม่ระบุ	33	3.23
รวม	1,022	100
2. มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ		
10 ปี	1	0.10
11 ปี	5	0.49
12 ปี	25	2.45
13 ปี	55	5.38
14 ปี	160	15.66
15 ปี	226	22.11
16 ปี	251	24.56
17 ปี	157	15.36
18 ปี	110	10.76
19 ปี	18	1.76
ไม่ระบุ	14	1.37
รวม	1,022	100
3. มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร		
เพื่อน	199	19.47
คนรัก	740	72.41
คนพึงรั้งจัก	64	6.26
ญาติ	17	1.66
ไม่ระบุ	2	0.20
รวม	1,022	100
4. ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม		
ไม่ได้เรียน	188	18.40
ประถมศึกษา	23	2.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	249	24.36
มัธยมศึกษาตอนปลาย	357	34.93
วิทยาลัยการอาชีพ / ปริญญาตรี	120	11.74
ปวช./ปวส.	85	8.32
รวม	1,022	100

ตารางที่ 12 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สถานภาพสมรส		
แต่งงานและจดทะเบียนสมรส	133	13.01
แต่งงานแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส	384	37.57
ไม่ได้แต่งงาน แต่ใช้ชีวิตคู่ด้วยกัน	332	32.49
ไม่ได้แต่งงานและแยกกันอยู่	168	16.44
อื่นๆ	5	0.49
รวม	1,022	100
6. สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	508	49.71
บิดาเสียชีวิต	89	8.71
มารดาเสียชีวิต	109	10.67
บิดามารดาหย่าร้าง	175	17.12
บิดามารดาเสียชีวิตทั้งคู่	49	4.79
บิดามารดาแยกกันอยู่	92	9.00
รวม	1,022	100
7. ลักษณะการอยู่อาศัย		
อยู่กับบิดาและมารดา	372	36.40
อยู่กับบิดา	65	6.36
อยู่กับมารดา	140	13.70
อยู่กับญาติพี่น้อง	110	10.76
อยู่กับเพื่อน	44	4.30
อยู่กับคู่รัก/สามี	273	26.71
อยู่ตามลำพัง	16	1.57
อื่นๆ	2	0.20
รวม	1,022	100
8. ปัจจุบันประกอบอาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	569	49.96
ลูกจ้างในหน่วยงานราชการ	16	1.40
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	62	5.44
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/แม่บ้าน	148	12.99
รับจ้างทั่วไป	203	17.82
ลูกจ้างบริษัท/ห้าง/ร้าน/หน่วยงานเอกชน	36	3.16
รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	19	1.67
รัฐวิสาหกิจ	2	0.18
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	2	0.18
เกษตรกร	80	7.02
อื่นๆ	2	0.18

ตารางที่ 12 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มีรายได้	466	45.60
ต่ำกว่า 5,000 บาท	272	26.61
5,000 – 10,000 บาท	227	22.21
10,001 -15,000 บาท	43	4.21
15,001 – 20,000 บาท	8	0.78
มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป	6	0.59
รวม	1,022	100
10. แหล่งที่มาของรายได้		
จากการทำงานของตนเอง	354	26.72
พ่อแม่/ผู้ปกครอง	504	38.04
คู่ครอง/สามี	467	35.24

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนหญิงที่ตั้งครรภ์ เมื่อเรียงลำดับอายุที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ อายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.87 รองลงมาคือ อายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.02 และ อายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.10 ตามลำดับ และพบการตั้งครรภ์ที่อายุ 12 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.29

ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่อเรียงลำดับอายุที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 24.56 รองลงมา คือ อายุ 15 ปี คิดเป็น ร้อยละ 22.11 และอายุ 14 ปี คิดเป็น ร้อยละ 15.66 ตามลำดับ และพบการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 10 ปี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.10

บุคคลที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วย เมื่อเรียงลำดับที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีเพศสัมพันธ์กับคนรัก คิดเป็นร้อยละ 72.41 รองลงมา คือ มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 19.47 และมีเพศสัมพันธ์กับคนเพิ่งรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 6.26 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 34.93 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น ร้อยละ 24.36 และไม่ได้เรียน คิดเป็นร้อยละ 18.40 ตามลำดับ

สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ แต่งงานแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส คิดเป็น ร้อยละ 37.57 รองลงมา คือ ไม่ได้แต่งงาน แต่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 32.49 และไม่ได้แต่งงานและแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 16.44 ตามลำดับ

สถานภาพสมรสของบิดามารดาของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 49.71 รองลงมา คือ บิดามารดาหย่าร้างกัน คิดเป็นร้อยละ 17.12 และมารดาเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 10.67 ตามลำดับ

ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ อยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมา คือ อยู่กับคู่รัก/สามี คิดเป็นร้อยละ 26.71 และอยู่กับมารดา คิดเป็นร้อยละ 13.70 ตามลำดับ

การประกอบอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.96 รองลงมา คือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 17.82 และไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 12.99 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมา คือ มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.61 และมีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.21 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ จากการทำงานของพ่อแม่/ผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 38.04 รองลงมา คือ จากคู่ครอง/สามี คิดเป็นร้อยละ 35.24 และจากการทำงานของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 26.72 ตามลำดับ

3.2 สาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน

สาเหตุการตั้งครรภ์ของกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การมีเพศสัมพันธ์		
1.1 การรู้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์		
ไม่รู้วิธีการป้องกัน	67	6.56
รู้วิธีการป้องกัน	955	93.44
รวม	1,022	100
1.2 ท่านรู้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์แบบใดบ้าง		
ยาเม็ดคุมกำเนิด	900	42.12
การใส่ห่วง	199	9.31
การใช้ฝาครอบปากมดลูก	40	1.87
นักระยะปลอดภัย	146	6.83
ฉีดยา	357	16.71
การฝังยาคุมกำเนิด	150	7.02
การทำหมันหญิง	336	15.72
อื่นๆ	9	0.42
1.3 ท่านมีเพศสัมพันธ์ ท่านคุมกำเนิดหรือไม่		
คุมกำเนิด	494	48.34
ไม่คุมกำเนิด	528	51.66
รวม	1,022	100
1.4 ถ้าเลือกไม่คุมกำเนิด เพราะเหตุใด		
ไม่มีเงินซื้อ	84	9.11
อายุที่จะซื้อ	170	18.43
ยุ่งยาก นำราคาแพง	94	10.20
ไม่สะดวกที่จะซื้อ	150	16.27
ไม่ทันป้องกัน	310	33.62
คนรักไม่ให้ใช้	106	11.50
อื่นๆ	8	0.87

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสาเหตุของการตั้งครกของนักเรียน (ต่อ)

สาเหตุของการตั้งครกของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ปัจจัยที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์		
2.1 ปัจจัยทางด้านจิตใจ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้รับความอบอุ่นจากบิดามารดา	45	9.59
ประชดพ่อแม่/ผู้ปกครอง	24	5.12
ไม่มีความมั่นใจในรูปร่างของตนเอง	21	4.48
ต้องการความรัก	108	23.03
ต้องการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่	53	11.30
ต้องการผูกมัดคนรัก	66	14.07
ต้องการหาวิธีตอบสนองตามอารมณ์	52	11.09
แสดงความจริงใจต่อคนรัก	98	20.89
อื่นๆ	2	0.43
2.2 การก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นเร็วขึ้น		
2.2.1 เริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกเมื่ออายุ		
อายุต่ำกว่า 13 ปี	396	38.75
อายุระหว่าง 13-15 ปี	566	55.38
อายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป	60	5.87
รวม	1022	100
2.2.2 ผลที่ตามมาจากการมีประจำเดือน		
สนใจเรื่องเพศตรงข้าม	427	21.63
มองหา/มีคนรัก	425	21.53
มีสิ่งยั่วยวนทำให้มีความต้องการทางเพศ	199	10.08
ทดลองตามเพื่อน	275	13.93
สนใจในสรีระของตนเอง	172	8.71
สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	81	4.10
การถูกสัมผัสสร้างกายจากเพศตรงข้ามทำให้มีความ	161	8.16
การพบปะ พูดคุย เพศตรงข้ามทำให้มีความต้องการทาง	172	8.72
การได้กลิ่นอายเพศตรงข้ามทำให้เกิดความต้องการทาง	60	3.04
อื่นๆ	2	0.10
2.3 การใช้สารเสพติด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.3.1 สารเสพติดที่ท่านใช้หรือเคยใช้ คือข้อใด		
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	496	65.18
ยาบ้า	50	6.57
ยาอี	30	3.94
ฝิ่น/กัญชา	23	3.02
เฮโรอีน	10	1.31
ยาไอซ์	20	2.63
โคเคน	2	0.26
ยาเลิฟ	18	2.37
บุหรี่	111	14.59
อื่นๆ	1	0.13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน (ต่อ)

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.3.2 สาเหตุที่ติดก่อให้เกิดอาการอย่างไร		
มีความมั่นใจควบคุมตนเองไม่ได้	373	24.08
ทำให้เกิดความสนุก	221	14.27
มีความกล้า	307	19.82
ไม่มีสติ	243	15.69
ไม่มีกำลังที่จะขัดขึ้น	97	6.26
มีความต้องการทางเพศ	147	9.49
คลายเครียด	161	10.39
2.4 การถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็ก		
2.4.1 ละเมิดทางเพศด้วยวาจา (Verbal Harassment)		
การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่าง การแต่งตัวที่สื่อไปในทาง	193	19.63
การเล่าเรื่องตลกลามก	194	19.74
ได้ยินการพูดถึงความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในที่สาธารณะ	189	19.23
ได้ยินการนินทาเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	156	15.87
ถูกตามตื้อจิบต่างๆ ที่เราไม่สนใจ	144	14.65
ไม่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วยวาจา	107	10.88
2.4.2 การล่วงละเมิดทางเพศโดยการแสดงกิริยา		
ถูกจ้องมองอย่างกรูมกริม	247	24.55
มีคนแสดงสีหน้าที่เจ้าชู้ใส่	253	25.15
มีคนแสดงท่าทางที่สื่อถึงเจตนาละเมิดทางเพศ	157	15.61
ได้รับสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่สื่อไปทางเพศหรือลามก	63	6.26
ได้รับจดหมาย ข้อความ ภาพ การ์ด อีเมลล์ หรือกลอนที่สื่อไปในทางเพศ	68	6.76
ถูกมองอย่างสำรวจตรวจตรา	130	12.92
ไม่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วยการแสดงกิริยา	88	8.75
2.4.3 ละเมิดทางเพศโดยการสัมผัส		
2.4.3.1 ถูกแตะเนื้อต้องตัว เช่น เสื้อผ้า ร่างกาย ผม แขน เป็นต้น	345	38.76
2.4.3.2 ถูกกอด จูบ หอมแก้ม หรือ ตีกัน	231	25.96
2.4.3.3 มีคนยืน เดิน นั่ง ใกล้ชิดเกินความจำเป็น	219	24.61
2.4.3.4 ไม่เคยถูกล่วงละเมิดโดยการสัมผัส	95	10.67
2.4.4 ละเมิดทางเพศอย่างรุนแรง		
การถูกข่มขืน (ไม่ได้เต็มใจ) ตัวต่อตัวโดยเพื่อน หรือ คนรัก	588	57.53
การถูกโหม่ม	10	0.98
ถูกข่มขืนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เช่น ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ เป็นต้น	38	3.72
ไม่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างรุนแรง	386	37.77

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของสาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน (ต่อ)

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.5 เพื่อนที่คบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เที่ยวกลางคืน	327	11.95
อาศัยอยู่กับเพื่อนต่างเพศ	208	7.60
สังสรรค์เป็นประจำ	225	8.22
ไม่สนใจในการเรียน	233	8.52
ชอบดื่มของมึนเมา	223	8.15
สูบบุหรี่	106	3.88
ดู VDO โป๊ เว็บไซต์ลามก	143	5.23
อ่านหนังสือโป๊	70	2.56
เคยใช้สารเสพติด เช่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า ผีน	138	5.04
เล่น Chatroom, QQ, Camfrog, facebook	156	5.70
เปลี่ยนคนรักหรือคู่ควงบ่อยๆ	223	8.15
มีแฟนหรือคนรัก	363	13.27
เคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ	231	8.44
คุยเรื่องลามกและการมีเพศสัมพันธ์	89	3.25
อื่นๆ	1	0.04
2.6 ค่านิยมและโลกทัศน์ทางเพศ		
2.6.1 ใครเป็นฝ่ายร้องขอในการมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรก		
วัยรุ่นหญิง	68	6.65
วัยรุ่นชาย	954	93.35
รวม	1,022	100
2.6.2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อน		
การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่เสียหายอะไร	354	29.70
การมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นความสุขอย่าง	216	18.12
พรหมจรรย์ของหญิงสาวเป็นเรื่องสำคัญควรรักษาไว้ให้	188	15.77
ความรักและความเอาใจใส่สำคัญมากกว่าการมี	232	19.46
ความรักและความเอาใจใส่มีความสำคัญ เท่ากับการมี	202	16.95

จากตารางที่ 13 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับการรู้วิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ พบว่า รู้วิธีการป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 93.44 และไม่รู้วิธีป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 6.56

ความรู้ของวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ยาเม็ดคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 42.12 รองลงมา คือ ฉีดยา คิดเป็นร้อยละ 16.71 และการทำหมันหญิง คิดเป็น ร้อยละ 15.72 ตามลำดับ

การคุมกำเนิดเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ พบว่า ไม่คุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 51.66 และคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 48.34 โดยสาเหตุที่ไม่คุมกำเนิดที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ไม่ทันป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 33.62 รองลงมา คือ อายที่จะซื้อ คิดเป็นร้อยละ 18.43 และไม่สะดวกที่จะซื้อ คิดเป็นร้อยละ 16.27 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องปัจจัยด้านจิตใจที่เป็นสาเหตุให้มีเพศสัมพันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ต้องการความรัก คิดเป็นร้อยละ 23.03 รองลงมา คือ แสดงความจริงใจต่อคนรัก คิดเป็นร้อยละ 20.89 และ ต้องการผูกมัดคนรัก คิดเป็นร้อยละ 14.07 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องการก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นเร็วขึ้นเมื่อเรียงลำดับอายุในการเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ อายุ 13-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.38 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.75 และอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.87 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นเร็วขึ้นที่เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ สนใจเรื่องเพศตรงข้าม คิดเป็นร้อยละ 21.63 รองลงมา คือ มองหา/มีคนรัก คิดเป็นร้อยละ 21.53 และทดลองมีเพศสัมพันธ์ตามเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 13.93 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการใช้สารเสพติดที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 65.18 รองลงมา คือ บุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 14.59 และ ยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 6.57 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามด้านสารเสพติดก่อให้เกิดอาการอย่างไรที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีความมั่นใจควบคุมตนเองไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 24.08 รองลงมา คือ มีความกล้า คิดเป็นร้อยละ 19.82 และไม่มีสติ คิดเป็นร้อยละ 15.69 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็กด้านการถูกละเมิดทางเพศด้วยวาจาที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การเล่าเรื่องตลกลามก คิดเป็นร้อยละ 19.74 และรองลงมา คือ การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับรูปร่าง การแต่งตัวที่สื่อไปในทางลามก คิดเป็นร้อยละ 19.63 และได้ยินการพูดถึงความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในที่สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 19.23 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็กด้านการถูกละเมิดทางเพศด้วยกิริยาที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีคนแสดงสีหน้าที่เจ้าชู้ใส่ คิดเป็นร้อยละ 25.15 รองลงมา คือ ถูกจ้องมองอย่างกรูมกริม คิดเป็นร้อยละ 24.55 และมีคนแสดงท่าทางที่สื่อถึงเจตนาถูกละเมิดทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 15.61 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็กโดยการสัมผัสที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ถูกแตะเนื้อต้องตัว เช่น เสื้อผ้า ร่างกาย ผม แขน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 38.76 รองลงมา คือ ถูกกอด จูบ หอมแก้ม หรือตักัน คิดเป็นร้อยละ 25.96 และมีคนยื่น เดิน นั่ง ใกล้ชิดเกินความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 24.61 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการถูกละเมิดทางเพศในวัยเด็กด้านการถูกละเมิดทางเพศอย่างรุนแรงที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การถูกข่มขืน (ไม่ได้เต็มใจ) โดยเพื่อนหรือคนรัก คิดเป็นร้อยละ 57.33 รองลงมา คือ ไม่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 37.77 และถูกข่มขืนโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ เช่น ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.72 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพื่อนที่คบที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ คบเพื่อนที่มีแฟนหรือคนรัก คิดเป็นร้อยละ 13.27 รองลงมา คือ คบเพื่อนที่เที่ยวกลางคืน คิดเป็นร้อยละ 11.95 และคบเพื่อนที่ไม่สนใจการเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.52 ตามลำดับ

สาเหตุของการตั้งครรภ์ของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องค่านิยมและโลกทัศน์ทางเพศในเรื่องใครเป็นฝ่ายร้องขอในการมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรกที่มีจำนวนมากที่สุด คือ วัยรุ่นชาย คิดเป็นร้อยละ 93.35 และวัยรุ่นหญิง คิดเป็นร้อยละ 6.65 ตามลำดับ

ค่านิยมและโลกทัศน์ทางเพศด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่เสียหายอะไร คิดเป็น ร้อยละ 29.70 รองลงมา คือ ความรักและความเอาใจใส่สำคัญมากกว่าการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 19.46 และการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญและเป็นความสุขอย่างหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 18.12 ตามลำดับ

3.3 ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ นำเสนอในภาพรวมดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ สรุปเป็นรายด้าน

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนตั้งครรภ์	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเป็นมาของชีวิต	1,844	12.12
2. การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ	1,712	11.26
3. การวางแผนครอบครัว	1,263	8.3
4. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	1,073	7.05
5. การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับเรื่องเพศ	1,594	10.48
6. ทักษะความเป็นแม่	7,727	50.79
รวม	15,213	100

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ สูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ทักษะความเป็นแม่ คิดเป็นร้อยละ 50.79 รองลงมาคือ ความเป็นมาของชีวิต คิดเป็นร้อยละ 12.12 และการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 11.26 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนตั้งครรภ์ในรายละเอียดแต่ละด้านผล
การศึกษาดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนตั้งครรภ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความเป็นมาของชีวิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.1 ระบบอวัยวะสืบพันธุ์	372	20.17
1.2 การตั้งครรภ์	531	28.80
1.3 การเจริญเติบโตของทารกในครรภ์	358	19.41
1.4 การคลอดบุตร	304	16.49
1.5 การมีระดูและอสุจิ	279	15.13
2. การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศ		
2.1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก	356	20.79
2.2 ต่อมที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต	157	9.17
2.3 การมีประจำเดือนและพัฒนาการทางเพศ	473	27.63
2.4 สุขปฏิบัติสำหรับอวัยวะสืบพันธุ์	177	10.34
2.5 การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	180	10.52
2.6 อารมณ์เพศเป็นอย่างไร เกิดขึ้นอย่างไร	142	8.29
2.7 การช่วยตัวเองคืออะไร ทำอย่างไร	111	6.48
2.8 การร่วมเพศคืออะไร	116	6.78
ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนตั้งครรภ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. การวางแผนครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
3.1 การคุมกำเนิด	702	55.58
3.2 การใช้บริการสุขภาพทางเพศ	187	14.81
3.3 สถานที่บริการในการวางแผนครอบครัว	374	29.61
4. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
4.1 โรคเอดส์	581	54.15
4.2 กามโรค	181	16.87
4.3 การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	311	28.98
5. การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับเรื่องเพศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
5.1 การปฏิเสธคู่อริในการมีเพศสัมพันธ์	386	24.21
5.2 สัมพันธ์ภาพกับเพศสัมพันธ์	121	7.59
5.3 การสื่อสารเรื่องเพศกับต่างเพศ	240	15.06
5.4 ความรักและการแสดงออกเรื่องความรัก	299	18.76
5.5 การควบคุมความต้องการทางเพศ	345	21.64
5.6 วิธีการบริโภคข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเพศศึกษา	203	12.74
6. ทักษะความเป็นแม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
6.1 การดูแลตนเองในระยะหลังคลอด	515	14.50
6.2 น้าหนักที่เพิ่มขึ้นในสตรีตั้งครรภ์	338	9.52
6.3 อัลตราซาวด์หญิงตั้งครรภ์	453	12.76
6.4 ภาวะซีมเศร้าภายหลังคลอด	191	5.38

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนตั้งครรภ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6.5 การคุมกำเนิดหลังคลอด	189	5.32
6.6 นมมารดาดีที่สุด	206	5.80
6.7 ตกเลือดหลังคลอด	201	5.66
6.8 การคลอดก่อนกำหนด	207	5.83
6.9 การผ่าคลอดทางหน้าท้อง	267	7.52
6.10 การระงับความเจ็บปวดสำหรับสตรีตั้งครรภ์	55	1.55
6.11 ความสมบูรณ์ของทารกในครรภ์	248	6.98
6.12 ยาเสพติดและเครื่องดื่มที่ควรระวังสำหรับสตรีตั้งครรภ์	93	2.62
6.13 การฝากครรภ์	188	5.29
6.14 อารมณ์และสภาพจิตใจในสตรีตั้งครรภ์	223	6.28
6.15 เพศสัมพันธ์สำหรับสตรีตั้งครรภ์	181	5.10
6.16 การออกกำลังกายสำหรับสตรีตั้งครรภ์	268	7.55
6.17 กำหนดคลอด	147	4.14
6.18 ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	206	5.80
6.19 การดูแลสุขภาพระหว่างตั้งครรภ์	321	9.04
6.20 ครรภ์เป็นพิษ พิษแห่งครรภ์	105	2.96
6.21 วิธีทำให้ทารกในครรภ์มีพื้นที่แข็งแรง	129	3.63
6.22 เพศสัมพันธ์หลังคลอด	185	5.21
6.23 เริ่มให้นมมารดาเมื่อใด	108	3.04
6.24 หลังคลอด 6 สัปดาห์แรก	240	6.76
6.25 อาการปวดหลังขณะตั้งครรภ์	178	5.01
6.26 การตั้งครรภ์ตั้งแต่เดือนแรก- เดือนที่ 9	341	9.60
6.27 ขั้นตอนของการคลอด	289	8.14
6.28 อาการแสดงว่าจะคลอด	316	8.90
6.29 ใกล้เคียงคลอดควรไปพ.เมื่อใด	159	4.48
6.30 การพักผ่อนสำหรับสตรีตั้งครรภ์	290	8.17
6.31 การสูบบุหรี่ในสตรีตั้งครรภ์	181	5.10
6.32 การทำงานสำหรับสตรีตั้งครรภ์	207	5.83
6.33 อาหารที่เหมาะสม	219	6.17
6.34 แพ้ท้องและวิธีการรักษา	215	6.05
6.35 การดูแลปากและฟันระหว่างตั้งครรภ์	68	1.91

จากตารางที่ 15 พบว่า ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องความเป็นมาของชีวิตที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 28.80 รองลงมา คือ ระวังอุบัติเหตุสืบพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 20.17 และการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 19.41 ตามลำดับ

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การมีประจำเดือนและพัฒนาการทางเพศ คิดเป็น ร้อยละ 27.63 รองลงมา คือ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก คิดเป็น ร้อยละ 20.79 และการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 10.52 ตามลำดับ

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องการวางแผนครอบครัวที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 55.58 รองลงมา คือ สถานที่บริการในการวางแผนครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 29.61 และการใช้บริการสุขภาพทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 14.81 ตามลำดับ ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ โรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 54.15 รองลงมา คือ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 28.98 และกามโรค คิดเป็นร้อยละ 16.87 ตามลำดับ

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การปฏิเสธคู่อริในการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 24.21 รองลงมา คือ การควบคุมความต้องการทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 21.64 และความรักและการแสดงออกเรื่องความรัก คิดเป็นร้อยละ 18.76 ตามลำดับ

ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์ในเรื่องทักษะความเป็นแม่ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การดูแลตนเองในระยะหลังคลอด คิดเป็นร้อยละ 14.50 รองลงมา คือ อัลตราซาวด์หญิงตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 12.76 และการตั้งครรภ์ตั้งแต่เดือนแรกถึงเดือนที่ 9 คิดเป็นร้อยละ 9.60 ตามลำดับ

3.4 อาชีพและความต้องการความช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่ตั้งครรภ์

อาชีพและความต้องการความช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของอาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ

อาชีพและความต้องการความช่วยเหลือ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ		
1.1 บริการสถานรับเลี้ยงดูบุตร	297	12.50
1.2 นมในการเลี้ยงดูบุตร	321	13.51
1.3 การประกอบอาชีพ	124	5.22
1.4 การบริการจัดหางาน	301	12.67
1.5 เจ้าหน้าที่ ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือครอบครัว	288	12.12
1.6 บริการกู้ยืมเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว	255	10.73
1.7 ค่าใช้จ่าย เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัว	381	16.04
1.8 กำลังศึกษาอยู่ต้องการกลับไปศึกษาต่อ	216	9.09
1.9 กฎหมายคุ้มครองสิทธิในด้านต่างๆ	193	8.12

จากตารางที่ 16 พบว่า นักเรียนที่ตั้งครรภ์ต้องการความช่วยเหลือที่มีจำนวนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ค่าใช้จ่าย เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 16.04 รองลงมา คือ นมในการเลี้ยงดูบุตร คิดเป็นร้อยละ 13.51 และการบริการจัดหางาน คิดเป็นร้อยละ 12.67 ตามลำดับ

นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องการฝึกอาชีพเกี่ยวกับงานธุรกิจและการค้า เช่น การค้าขายทั่วไปและทำธุรกิจส่วนตัว และงานคหกรรม เช่น ทำขนม ช่างเย็บผ้า ช่างเสริมสวย ทำอาหาร และทำน้ำปั่น เป็นต้น

4. ผลการพัฒนาหลักสูตรสำหรับคุณแม่วัยรุ่นของสถานศึกษา สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อคัดเลือกเนื้อหาสำหรับการพัฒนาหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น

หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นนี้ได้ผ่านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยอย่างรอบด้านเพื่อให้เหมาะสมกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับคุณแม่วัยรุ่นให้มากที่สุด รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรของ กศน. ซึ่งสามารถจัดกลุ่มเนื้อหาออกเป็น 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

สาระการเรียนรู้ที่ 1 รู้รอบปัจจัยการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

สาระการเรียนรู้ที่ 2 พฤติกรรมความเป็นแม่

สาระการเรียนรู้ที่ 3 การรับรู้ความสามารถแห่งตน

ส่วนการฝึกอาชีพ จากการวิเคราะห์หลักสูตร กศน. พบว่า การฝึกอาชีพจะมีรายวิชาสำหรับการฝึกอาชีพในสาระการประกอบอาชีพ ดังนั้น หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นนี้จึงไม่พัฒนาสาระที่เกี่ยวกับการฝึกอาชีพ แต่จะพัฒนาหลักสูตรที่จัดอยู่ในสาระทักษะการดำเนินชีวิต โดยมีรายละเอียดการสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

สาระการเรียนรู้ที่ 1 รู้รอบปัจจัยการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สาเหตุการตั้งครรภ์ของคุณแม่วัยรุ่น มาจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน สาเหตุที่สนับสนุนให้พวกเขามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรหรือขณะเป็นวัยรุ่น ได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตใจ การก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นเร็วขึ้น และค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับเพศ โดยปัจจัยที่ 4 ประการนี้ มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ผลจากการก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ส่งผลให้พวกเขามีความสนใจเกี่ยวกับเพศตรงข้าม และมองหาคนรักเมื่อมีคนรักแล้ว คนรักฝ่ายชายมักจะร้องขอเพื่อมีเพศสัมพันธ์ด้วย ซึ่งวัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่จะยินยอมตามที่ฝ่ายชายร้องขอ เพราะว่าพวกเขามีค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของพวกเขามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะยินยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก เช่น อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน การอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ การดื่มแอลกอฮอล์ เทียวกลางคืน เป็นต้น อนึ่ง การมีเพศสัมพันธ์แต่ละครั้งกับคนรักอาจเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ หากมีพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่สม่ำเสมอ ซึ่งจากการสำรวจคุณแม่วัยรุ่นมีพฤติกรรมการป้องกันจากการตั้งครรภ์เพียงร้อยละ 55.6 ทั้งๆ ในจำนวนนี้พวกเขารู้จักวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ถึงร้อยละ 93.5 โดยพวกเขาเลือกที่จะใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน ร้อยละ 78.2 ข้อมูลที่พบนี้ แสดงให้เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ของคุณแม่วัยรุ่นเกิดจากการไม่ได้วางแผนเอาไว้ และเป็นการป้องกันที่ไม่ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ข้อค้นพบเหล่านี้ คณะผู้วิจัยนำสารสนเทศนี้มาใช้สำหรับการกำหนดเป็นหัวข้อสำหรับการพัฒนาหลักสูตร สาระการเรียนรู้ที่ 1 รู้รอบปัจจัยการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ประกอบด้วย 9 หัวข้อ ดังนี้

- 1) การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่น
- 2) การเลือกคบเพื่อน
- 3) การวางตัวกับเพศตรงข้าม
- 4) เธอคิดฉันคิด
- 5) รู้เท่าทันสื่อ
- 6) ทางเลือก
- 7) เรื่องของความปลอดภัย
- 8) เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น
- 9) การตั้งครรภในวัยรุ่น

สาระการเรียนรู้ที่ 2 พฤติกรรมความเป็นแม่ จากผลการวิจัย พบว่า คุณแม่วัยรุ่นต้องเสริมสร้างพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติตัวระหว่างการตั้งครรภ์ และการเลี้ยงดูลูก จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นจากข้อมูล 2 แหล่ง (Focal points) คือ คุณแม่วัยรุ่น และหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ซึ่งมุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนั้น พฤติกรรมความเป็นแม่ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 4 หัวข้อ ได้แก่

- 1) How to be Mom
- 2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก
- 3) การสื่อสารเรื่องเพศกับลูก
- 4) การสอนคุณธรรมแก่ลูก

สาระการเรียนรู้ที่ 3 การรับรู้ความสามารถแห่งตน จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า คุณแม่วัยรุ่นมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.11, SD = 0.82) ฉะนั้น คุณแม่วัยรุ่นควรที่จะได้รับการพัฒนาให้มีระดับการรับรู้ความสามารถแห่งตนสูงขึ้น คณะผู้วิจัยกำหนดหัวข้อสำหรับการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถแห่งตนของ Bandura ได้แก่

- 1) ตั้งเป้าหมายชีวิต
- 2) สิ่งที่คุณภูมิใจที่สุด
- 3) เรียนรู้ความสำเร็จของคนอื่น
- 4) ฝึกเผชิญพฤติกรรมและอารมณ์

4.2 การจัดทำร่างหลักสูตร

คณะผู้วิจัยได้จัดทำร่างหลักสูตรโดยนำเนื้อหาที่ได้คัดเลือกทั้ง 3 สาระการเรียนรู้มากร่างหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) วิธีการจัดการศึกษา 7) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 8) สื่อการเรียนรู้ และ 9) การวัดและประเมินผล และ ประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรโดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน ทางด้านแพทย์ สูตินารีแพทย์ จิตวิทยาวัยรุ่น หลักสูตรและการเรียนการสอน พยาบาล การวัดและประเมินผล และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ด้วยโปรแกรม Atlas.ti 6.0 ช่วยในการจัดกลุ่มข้อความ สรุปเป็นประเด็นดังนี้

1) สภาพปัญหาและความจำเป็น ปัญหาคุณแม่วัยรุ่น เป็นปัญหาระดับประเทศ แม้ว่า คุณแม่วัยรุ่นมีประสบการณ์ความรัก หรือมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์มาแล้ว แต่พวกเขายังมีความจำเป็น

ที่จะต้องเรียนรู้ปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการตั้งครุฑ สารการเรียนรู้ที่ 1 รอบรอบปัจจัยการตั้งครุฑในวัยรุ่น เพราะความรู้เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนควรรู้

2) เนื้อหาของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การฝึกอาชีพ ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ตัดออก ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น สารการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พฤติกรรมความเป็นแม่ ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการสอนลูก นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอให้เปลี่ยนคำว่า “ทักษะความเป็นแม่” เป็น “พฤติกรรมความเป็นแม่” ซึ่งจะตรงกับเนื้อหาที่เขียนไว้ในหลักสูตร และสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลได้ นอกจากนี้แล้วยังมีหัวข้ออื่นๆ ในหลักสูตรที่ควรปรับภาษาให้สามารถสื่อความหมายได้ตรงประเด็น เช่น เธอคิด ฉันคิด รู้เท่าทันสื่อ ทางเลือก เรื่องของความปลอดภัย เป็นต้น

3) กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ กศน. เน้นวิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ซึ่งครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของผู้เรียนด้วยการบูรณาการรายวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยที่นักศึกษาจะต้องเข้าพบกลุ่มสัปดาห์ละ 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในการเข้าพบกลุ่ม 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์นั้น ครู กศน. อาจจะเรียกนักศึกษาเข้าพบกลุ่มเพียง 3 ชั่วโมง ส่วนอีก 6 ชั่วโมง ให้นักศึกษาไปศึกษาด้วยตนเองตามวิธีการเรียนรู้แบบ กศน. ที่หลากหลาย ผู้เชี่ยวชาญจาก กศน. ยังแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นนี้ มีความเหมาะสมกับนักศึกษา กศน. ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านเพศ วัย และประสบการณ์ โดยการวัดประเมินผลการเรียนรู้ควรจะต้องให้นักศึกษาคิดเป็นและแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้ ในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ การที่จะพัฒนานักศึกษากศน. ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นนั้น ผู้เชี่ยวชาญมองว่าปัจจัยที่สำคัญ คือ ครูผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้มีทัศนคติที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้ และมีวิธีการสอนที่นอกจากการเรียนแบบบรรยายแล้ว ยังเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นที่ทักษะการปฏิบัติให้มากในการถ่ายทอดความรู้ เช่น พฤติกรรมความเป็นแม่ การรับรู้ความสามารถแห่งตน เป็นต้น ให้นเน้นการฝึกปฏิบัติ หรือ ใช้วิดีโอ เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ ประเด็นสุดท้าย ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอความคิดเห็นว่า ในบางหัวข้อที่เปราะบาง จำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยบรรยาย ให้ความรู้ในเรื่องนั้นๆ

4) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่าควรที่จะกำหนดมาตรฐานของหลักสูตรไว้ก่อน เพื่อที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา (Test Blue Print) ควรกำหนดพุทธิพิสัย และจิตพิสัยด้วย เพราะกลุ่มคุณแม่วัยรุ่นมีปัญหาทางด้านจิตพิสัย ส่วนทางฝ่ายผู้เชี่ยวชาญจาก กศน. มีความคิดเห็นว่า การทดสอบก่อนและหลังเรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 17 แผนนั้น ไม่มีความเหมาะสมกับนักศึกษาของ กศน. ซึ่งแนวทางการปฏิบัติที่สามารถทำได้จริง ผู้เชี่ยวชาญจาก กศน. เสนอว่า ควรที่นำเข้าสู่บทเรียนตามเนื้อหาเลย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงทั้งในขณะที่เรียนและสิ้นสุดการเรียนไปแล้วทั้งหมด นอกจากนี้แล้ว สารการเรียนรู้ เรื่อง พฤติกรรมความเป็นแม่ ควรมีการติดตามในระยะยาว เพื่อดูพัฒนาการของลูก ซึ่งในงานวิจัยในลักษณะนี้มีน้อย

4.3 การใช้หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น

เป็นการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น กรณีศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้แผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) และการวิจัยเชิงทดลอง กล่าวคือ ในระหว่างการใช้หลักสูตรเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่คุณแม่วัยรุ่น นำการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis &

McTaggart (1998) มาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลซึ่งเป็นการประเมินผลในระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Formative assessment) ส่วนการวิจัยเชิงทดลองจะช่วยให้การตัดสินใจว่ากระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นนี้มีความรู้เพิ่มขึ้นหรือหรือไม่ ผลของการใช้หลักสูตรตามการวิจัยเชิงปฏิบัติการมี 5 วงจร คือ 1) การเตรียมความพร้อมในการทดลองใช้หลักสูตร 2) การใช้หลักสูตร 3) การปรับสภาพห้องเรียน 4) การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน และ 5) การจัดกิจกรรมนอกสถานที่

4.3.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Wilcoxon Signed Ranked Test ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	Mean Rank	Sum of Rank	Z	Sig
ก่อนเรียน < หลังเรียน	4	2.50	10.00		
ก่อนเรียน > หลังเรียน	2	5.50	11.00	-0.105	0.916
ก่อนเรียน = หลังเรียน	1				

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคุณแม่วัยรุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนไม่แตกต่างกัน ($Z = -0.105$, $Sig = 0.916$)

4.3.2 ผลพฤติกรรมความเป็นแม่

ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความเป็นแม่ของคุณแม่วัยรุ่น 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก การสอนจริยธรรมสำหรับลูก และการสอนเรื่องเพศกับลูก โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านโดยรวมหลังเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ปฏิบัติตามพฤติกรรมความเป็นแม่ของคุณแม่วัยรุ่นก่อนและหลังเรียนในภาพรวม

พฤติกรรมความเป็นแม่ในภาพรวม	คะแนนพฤติกรรมความเป็นแม่				
	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก	12	8.43	70.24	8.43	70.24
2. การสอนจริยธรรมแก่ลูก	19	10.29	54.14	11.86	62.41
3. การสื่อสารเรื่องเพศกับลูก	11	6.57	59.74	7.29	66.23
รวม	42	25.29	60.20	27.57	65.65

จากตารางที่ 18 พบว่า ในภาพรวมคุณแม่วัยรุ่นปฏิบัติตามพฤติกรรมความเป็นแม่ คิดเป็นร้อยละ 65.65 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนแล้ว การปฏิบัติตามพฤติกรรมความเป็นแม่หลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก คิดเป็นร้อยละ 7.024 การสื่อสารเรื่องเพศกับลูก คิดเป็นร้อยละ 66.23 และการสอนจริยธรรมแก่ลูก คิดเป็นร้อยละ 62.41 ตามลำดับ

4.3.3 การรับรู้ความสามารถแห่งตน

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ความสามารถแห่งตน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการรับรู้ความสามารถแห่งตนของคุณแม่วัยรุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนในภาพรวม

การรับรู้ความสามารถส่วนตน	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
1) ประสบการณ์ที่เคยประสบผลสำเร็จ	2.83	1.66	ปานกลาง	3.48	0.68	มาก
2) ประสบการณ์ความสำเร็จของคนอื่นผ่านตัวแบบ	2.85	1.33	ปานกลาง	3.83	0.83	มาก
3) การได้รับคำพูดที่ฟังพอใจ	3.40	1.52	ปานกลาง	3.85	0.67	มาก
4) ความพร้อมของสุขภาพกายและจิตใจ	3.38	1.48	ปานกลาง	4.18	0.72	มาก
รวม	3.07	1.40	ปานกลาง	3.77	0.65	มาก

จากตารางที่ 19 คุณแม่วัยรุ่นมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนในภาพรวมปรากฏผลดังนี้

1) การรับรู้ความสามารถแห่งตนก่อนเรียน

โดยภาพรวมแล้วคุณแม่วัยรุ่นมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.07, SD = 1.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านได้แก่ การได้รับคำพูดที่ฟังพอใจ ความพร้อมทางร่างกายและอารมณ์ และประสบการณ์ความสำเร็จของคนอื่น (ค่าเฉลี่ย = 3.40, SD = 1.52; ค่าเฉลี่ย = 3.38, SD = 1.48 และ ค่าเฉลี่ย = 2.85, SD = 1.33 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีการรับรู้ความสามารถต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ประสบการณ์ที่เคยประสบผลสำเร็จของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 2.83, SD = 1.22)

2) การรับรู้ความสามารถแห่งตนหลังเรียน

โดยภาพรวมแล้วคุณแม่วัยรุ่นมีการรับรู้ความสามารถแห่งตนหลังเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.77, SD = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ การความพร้อมทางร่างกายและอารมณ์ ได้รับคำพูดที่ฟังพอใจ และประสบการณ์ความสำเร็จของคนอื่น (ค่าเฉลี่ย = 4.18, SD = 0.72; ค่าเฉลี่ย = 3.85, SD = 0.67 และ ค่าเฉลี่ย = 3.83, SD = 0.83 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีการรับรู้ความสามารถต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ประสบการณ์ที่เคยประสบผลสำเร็จของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.33, SD = 0.67)

4.3.4 ความพึงพอใจของการใช้หลักสูตร
 ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของการใช้หลักสูตรคุณแม่วัยรุ่น
 หลังเรียน

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
การเรียนรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรนี้			
1. ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์	4.65	.862	มากที่สุด
2. ตระหนักถึงคุณค่าในพฤติกรรมความเป็นแม่	4.12	1.054	มาก
3. มีการรับรู้ในความสามารถแห่งตน	4.24	.752	มาก
4. สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนิน	4.76	.562	มากที่สุด
5. ชีวิตประจำวันได้			
6. สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่คนอื่น ๆ ได้	4.00	.707	มาก
คู่มือผู้เรียน (เอกสารประกอบการเรียนรู้)			
7. รายละเอียดคำชี้แจงวิธีการเรียน	4.12	.781	มาก
8. เนื้อหาตอนที่ 1 เรื่อง รื้ออบปัจจัยการตั้งครรภ์	4.53	.717	มากที่สุด
9. เนื้อหาตอนที่ 2 เรื่อง พฤติกรรมความเป็นแม่	4.65	.786	มากที่สุด
10. เนื้อหาตอนที่ 3 การรับรู้ความสามารถแห่งตน	4.29	.772	มาก
11. แบบทดสอบ คำถาม หรือ กิจกรรม ที่ระบุไว้ในเอกสารการเรียนรู้	4.35	.606	มาก
กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
12. การทดสอบก่อน-หลังเรียนทุกครั้งก่อนเริ่มบทเรียนในเอกสารประกอบการเรียนรู้	3.88	1.05	มาก
13. การดำเนินการสอนของครู	4.41	1.06	มาก
14. เนื้อหาสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละวัน	4.24	.83	มาก
15. การใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.47	.62	มาก
16. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.41	.62	มาก
17. การประเมินผลหลังจบหลักสูตร	4.71	.77	มากที่สุด
18. การทดสอบก่อน-หลังเรียนทุกครั้งก่อนเริ่มบทเรียนในเอกสาร	3.88	1.05	มาก
รวม	4.34	.48	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรคุณแม่วัยรุ่นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย(= 4.34, SD = .48) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรนี้ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ ความรู้ที่ได้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ได้ (ค่าเฉลี่ย= 4.76, SD = .56; ค่าเฉลี่ย= 4.65, SD = .86) ตามลำดับ ด้านคู่มือผู้เรียน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ เรื่องพฤติกรรมความเป็นแม่

และเรื่องรู้รอบวัยรุ่น (ค่าเฉลี่ย= 4.65, SD = .79; ค่าเฉลี่ย= 4.53, SD = .72) ตามลำดับ และด้านกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ การประเมินผลหลังจบหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย= 4.71, SD = .48) ที่เหลืออยู่ในระดับมาก คือ การใช้สื่อ ประกอบ ระยะเวลา และการดำเนินการสอน (ค่าเฉลี่ย= 4.71, SD = .77; ค่าเฉลี่ย= 4.47, SD = .62; ค่าเฉลี่ย = 4.41, SD = .62 และค่าเฉลี่ย = 4.41, SD = 1.06) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ การทดสอบก่อน-หลังเรียน (ค่าเฉลี่ย= 3.88, SD = 1.05)